

**Перелік вибірових освітніх компонентів  
кафедри культурології та музеєзнавства  
для здобувачів вищої освіти Харківської державної академії культури  
спеціальності В12 «Культурологія та музеєзнавство»  
другий (магістерський) рівень вищої освіти на 2026/2027 н.р.**

	<b>Назва курсу за вибором</b>	<b>Освітній рівень, курс, спец-ть</b>	<b>Кредити ECTS</b>	<b>Форма контролю</b>	<b>Мета або короткий опис дисципліни</b>	<b>ПІБ викладача</b>
1	Основи керамології та орнаментознавства	Бакалавр, магістр В12, 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»	4	залік	Навчальна дисципліна знайомить здобувачів вищої освіти з базовою системою теоретичних понять про гончарство, керамологію та орнаментознавство. Велике значення в курсі приділяється поняттю гончар, гончарство, посуд, керамічний виріб, майоліка, порцеляна та фарфор, фаянс. Особлива увага концентрується на символізмі орнаменту керамічних виробів	Щербань А. Л.
2	Музейна педагогіка	Магістр В12	4	залік	Навчальна дисципліна знайомить здобувачів вищої освіти з основами музейної педагогіки як області науково - практичної діяльності музею, що уможливить підготовку високопрофесійних, творчих і мобільних фахівців, здатних ефективно, з рівним успіхом виконувати освітню місію як у музеї, так і в системі музейної освіти з використанням найбагатшого музейного потенціалу	Щербань А. Л.

3	Українська культури: травматичний досвід.	Бакалавр, магістр всі спеціальності	4	залік	Курс передбачає ознайомлення з історією української культури крізь призму поняття «культурної травми». Мета курсу – формування здатностей зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення українського суспільства на основі розуміння його історії та закономірностей розвитку.	Александрова М. В.
4	Масова культура	Бакалавр, магістр всі спеціальності	4	залік	Мета курсу – забезпечити інтегрований результат, пов'язаний із розумінням ролі та впливу масової культури на суспільство. Зміст курсу включає теоретичні та методологічні аспекти масової культури як чинника єднання суспільства та інтенсифікації процесів маніпулювання людською особистістю, її соціальними домаганнями, політичною поведінкою, ідеологічними орієнтаціями, споживчим попитом на товари, послуги, ідеї, власний імідж тощо.	Александрова М. В.
5	Методи соціальних досліджень	Бакалавр, магістрат 028 МСКД 027 МУЗЕЄЗНАВСТВО, ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО 061 Журналістика 053 ПСИХОЛОГІЯ 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво С4 ПСИХОЛОГІЯ В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво	4	залік	Дисципліна містить знання з теорії і практики соціальних досліджень, набуття вмінь і навичок цієї діяльності. Особлива увага зосереджена на методології, методах, та їх застосування на практиці: розробці анкети, листа спостереження, застосування шкал для вимірювання, проведення аналізу вторинної інформації.	Афенченко Г. В.

6	Айдентика музейно-виставкового простору	Бакалавр, магістр В12	4	залік	Навчальна дисципліна знайомить здобувачів вищої освіти з теоретичними основами створення впізнавального образу музеїв та виставок, етапами формування єдиного стильового та змістового образу музейного середовища.	Бабкова Н. В.
7	Репрезентація культурної пам'яті в музейно-виставковому та меморіальному просторі	Бакалавр, магістр В12	4	залік	Навчальна дисципліна сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти знань про основні напрямки репрезентації культурної пам'яті у світовому та вітчизняному музейно-виставковому та меморіальному просторі	Бабкова Н. В.
8	Музей майбутнього: інновації, екологія, етика	Бакалавр, магістр В12	4	залік	Навчальна дисципліна сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти знань про сучасні тенденції та майбутні напрями розвитку музеїв у контексті інновацій, екологічної відповідальності та етичних принципів репрезентації культурної спадщини. Курс спрямований на осмислення ролі музею ХХІ ст. як простору сталого розвитку, соціальних інновацій та інклюзивної комунікації з суспільством.	Бабкова Н. В.

9	Українці у світовій культурі: спадщина, вплив, репрезентація	Бакалаври, магістри всі факультети	4	залік	Навчальна дисципліна сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти знань про творчість українських митців, композиторів, режисерів і дизайнерів, які працювали за кордоном, та про те, як їхня спадщина вплинула на формування міжнародних мистецьких тенденцій.	Бабкова Н. В.
10	«Public history в музейній галузі»	Бакалавр, магістр Музеєзнавство, пам'яткознавство	4	залік	<i>Мета курсу:</i> ознайомлення студентів з роллю музеїв у публічній історії. <i>Навички:</i> розуміти що таке публічна історія та основні методи, які вона використовує; визначати роль музеїв в сучасній публічній історії України; отримати практичні навички порівняльного аналізу публічної історії при виконанні практичних завдань.	Бірьова О. Ю.
11	«Світова історія моди в музейному просторі»	Бакалавр, магістр Музеєзнавство, пам'яткознавство	4	залік	<i>Мета курсу:</i> ознайомити студентів з історією моди та її відображення в музейній експозиції. <i>Навички:</i> розуміти поняття «костюм» та його складові; чітко визначати стилістичні особливості костюму різних історичних епох; характерні особливості моди різних часів; знати особливості експонування одягу на прикладі музеїв України та світу.	Бірьова О. Ю.
12	«Музейне лідерство та імідж музею»	Бакалавр, магістр Музеєзнавство, пам'яткознавство	4	залік	<i>Мета курсу:</i> ознайомити студентів з музейним лідерством та іміджем музею. <i>Навички:</i> розуміти основні вимоги до музейного лідера; визначати особливості колективної роботи та місце в цьому музейного лідера; дізнатись складові формування культури організації; розуміти складові музейного іміджу та методи його впровадження в суспільстві.	Бірьова О. Ю.

13	«Цифровий музей в сучасному світі»	Бакалавр, магістр Музеєзнавство, пам'яткознавство	4	залік	<p><i>Мета курсу:</i> ознайомити студентів з різними цифровими напрямками роботи сучасних музеїв.</p> <p><i>Навички:</i> розуміти різні види цифрової діяльності; знати основні програми; практичні навички створення цифрового музейного продукту</p>	Бірьова О. Ю.
14	Економічна компонента креативних індустрій	Бакалавр, магістр, всі спеціальності	4	залік	Формування у здобувачів системи знань про економічні закони і механізми, що діють в креативних індустріях в умовах ринкових відносин та набуття ефективних навичок прийняття економічних рішень в даній сфері	Гетьман Л. Г.
15	Бізнес-комунікації в культурі	Бакалавр, магістр всі спеціальності	4	залік	Мета - формування у майбутніх фахівців системи теоретичних знань і набуття практичних навичок стосовно вміння вести комунікативний діалог з різними професійними суб'єктами та групами з метою створення і просування культурного продукту.	Гетьман Л. Г.
16	Основи підприємницької діяльності	Бакалавр, магістр всі спеціальності	4	залік	Мета - формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок із організації, функціонування та правового регулювання підприємницької діяльності, а відтак формування підприємницького мислення.	Гетьман Л. Г.
17	Основи фінансової грамотності.	Бакалавр, магістр всі спеціальності	4	залік	Мета - формування знань з питань функціонування фінансово-кредитної системи, формування приватних фінансів, обрання продуктів фінансового ринку, оволодіння інструментами персонального інвестування.	Гетьман Л. Г.

18	Інфраструктура ринкової економіки.	Бакалавр, магістр всі спеціальності	4	залік	Мета - формування системного сприйняття економічних процесів, а також спеціальних знань з проблем та перспектив розвитку основних інфраструктурних елементів національної економіки, набуття здатностей критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами.	Гетьман Л. Г.
19	Ідеології в дискурсах гуманітарних наук	Бакалавр, магістр ФКСК	4	залік	Виходячи з позицій критичної теорії, досліджується концепт ідеології в межах гуманітарних наук. Аналізується взаємозв'язок ідеології з дискурсами влади, медіа, пропаганди та кіно. Особлива увага приділяється питанням репрезентації соціальних груп, біополітики, ідеологічного домінування. Навчальна дисципліна спрямована на розвиток критичного мислення, вміння аналізувати ідеологічні процеси та впливи у сучасній культурі.	Мірошніченко В. С.
20	Гуманітарні науки: історія, концепт, критика	Бакалавр, магістр ФКСК	4	залік	«Гуманітарні науки: історія, концепт, критика» є навчальною дисципліною в якій, вибудовується певна оптика гуманітарного знання в Західній культурі (континентальна та англо-американська традиції). Пропонується розглянути передумови та інституціоналізацію інтелектуальної діяльності, яку сьогодні прийнято називати гуманітарними науками. Окремо аналізується конструкт університету в контексті біовлади і біополітики.	Мірошніченко В. С.

21	Критичне мислення	Бакалавр, магістр ФКСК	4	залік	Курс «Критичне мислення» спрямований на розгляд: історії розвитку поняття мислення; аналізу інформації; методів інтерпретації критичності; особливостей технологій кодування та декодування інформації; роботи механізмів впливу інформації на розвиток соціальних комунікацій; правил соціальної поведінки та постправди тощо.	Мірошниченко В. С.
22	Культурні індустрії: сучасний стан та тенденції розвитку	Бакалавр, магістр ФКСК	4	залік	«Культурні індустрії: сучасний стан та тенденції розвитку» є дисципліною, яка спрямована на осмислення феноменів масової культури і суспільства споживання, їхніх структуруючих форм і процесів (мистецтво, кінематограф, фотографія, перформативні практики тощо), які домінують у сучасній соціокультурній реальності.	Мірошниченко В. С.
23	Методи аналізу та критики тексту	Бакалавр, магістр ФКСК	4	залік	Курс «Методи аналізу та критики тексту» спрямований на концептуалізацію знання з увагою до певних методів та підходів дослідження текстів. Головну увагу зосереджено на психоаналізі, феміністичних студіях, семіотиці, феноменології, деконструкції, марксизмі та деяких аспектах герменевтики.	Мірошниченко В. С.
24	Логіка та теорія аргументації	Бакалавр, магістр ФКСК	4	залік	Метою викладання навчальної дисципліни «Логіка та теорія аргументації» є: поглиблення системи знань щодо логіки як вченні про правильне мислення; структурування досвіду побудови риторичної аргументації; опанування методиками аналізу текстів та проблемних комунікативних ситуацій.	Мірошниченко В. С.

25	Візуальна культура	Бакалавр, магістр ФКСК	4	залік	Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблення системи знань щодо візуальних практик культури (мистецтво, теорії фотографії і кіно, екранна культура тощо), структурування певного досвіду аналізу візуальних матеріалів.	Мірошніченко В. С.
26	Філософія культури	Магістр всі спеціальності	4	залік		Панков Г. Д.
27	Людина в горизонті культури	Бакалавр, магістр В12 культурологія та музеєзнавство	4	залік		Панков Г. Д.
28	Реліквії в релігійному, родинному та соціо-культурному вимірі: практика музеологізації	Бакалавр, магістр Музеєзнавство, па'яткознавство, Культурологія та музеєзнавство	4	залік	Курс «Реліквії в релігійному, родинному та соціокультурному вимірі: практика музеологізації» дозволяє розширити межі духовного сприйняття окремої людини та глобального сприйняття спеціальності у цілому. Курс базується на оволодінні навичками історичного аналізу та залученні методів музеологічної інтерпретації конкретного історичного та соціокультурного матеріалу. Даний спецкурс передбачає вивчення історико-культурного контексту світових релігій. У цьому сенсі він має подвійний характер. З одного боку, це вивчення специфіки культурного контексту в конкретні історичні періоди, з іншого - це стислий опис культових предметів, що дозволяє вивчити ці речі в традиційному для них середовищі. Матеріал курсу є квінтесенцією універсального знання великої кількості дисциплін, таких як: антропологія, соціологія, психологія,	Тортіка М. В.

					філософія та історія релігії	
29	Простір та час у культурній інтерпретації народів світу	Бакалавр, магістр всі спеціальності	4	залік	Мета курсу познайомити студентів з особливостями сприйняття простору та часу, характерним для давніх цивілізацій, вивчити та освоїти систему сучасного обчислення часу, вивчити астрономічні основи обчислення часу, простежити зв'язки цивілізаційного сприйняття часу з філософією та астрологією різних епох, дати наукове обґрунтування зв'язку календарних систем зі специфікою руху небесних тіл (Місяць і Сонце), познайомити з історією годинників, заходів та способами вимірювання простору.	Тортіка М. В.
30	Історія та матеріальна культура народів Хозарського каганату	Бакалавр, магістр Музеєзнавство, па'яткознавство, Культурологія та музеєзнавство	4	залік	Курс вивчає проблеми заселення та етногенезу народів Хозарського каганату, їхніх сусідів, особливості політичних та економічних стосунків в Східній Європі доби раннього Середньовіччя. Особливою темою для розмови повинні стати археологічні пам'ятки Харківської області на території якої знаходиться велика кількість культурних осередків, пов'язаних з таким брендом Харківщини як салтівська культура. Особлива увага може бути зосереджена на предметах одягу, побуту, ювелірних прикрасах та зброї які частини музейних колекцій Світу та України.	Тортіка М. В.
31	Нумізматику у музейництві	Бакалавр, магістр Музеєзнавство, па'яткознавство, Культурологія та	4	залік	Специфіка курсу дозволяє вивчити історію монетного обігу (ознайомитись з музейними артефактами до монетного періоду; розглянути періодизацію монет у Стародавній	Тортіка М. В.

		музеєзнавство			Греції, Римі; вивчити середньовічні типи монет та монети талерного типу), специфіку художнього виконання (легенди) монет, матеріали та техніку створення на прикладі монетного матеріалу різних музейних колекцій світу, проаналізувати специфіку зберігання, консервації та презентації монетних колекцій у музеях України.	
32	Меценатство: приватна ініціатива в розвитку культури та збереженні культурної спадщини.	Бакалавр, магістр 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство028 Менеджмент соціокультурної діяльності 034 Культурологія 053 Психологія 061 Журналістика 242 Туризм	4	залік	Запропонований курс знайомить слухачів із таким шляхетним історичним явищем, як меценатство: його сутність, витоки, морально-етичні й фінансово-економічні причини появи, найхарактерніші прояви на українських землях та аналогії зі світовими процесами. Знайомство з біографіями видатних меценатів допоможе зрозуміти «секрет успіху», сприятиме формуванню менталітету достатку	Шандра І. О.
33	Соціально відповідальний бізнес: приклади минувшини та проєкції на сьогодення	Бакалавр, магістр всі спеціальності	4	залік	Запропонований курс розкриває в історичній ретроспективі різноманітні прояви підтримки представниками економічної еліти соціально значущих проєктів (фінансування, шефство, патронат, стажування, надання приміщень, інформаційних та ін. ресурсів тощо), показує переваги такої взаємодії і для суспільства, і для бізнесу, і для діячів культури, і для держави у цілому.	Шандра І. О.
34	Культура господарської діяльності в Україні	Бакалавр, магістр всі спеціальності	4	залік	Запропонований курс знайомить слухачів з економічним розвитком українських земель з найдавніших часів до сьогодення. Український економічний потенціал є одним з найзначніших серед інших національних	Шандра І. О.

					економік світу. Це яскраво підтверджується на історичних прикладах. Княжа доба, середньовіччя, нові чи новітні часи – кожен з історичних періодів демонструє високий розвиток господарства на українських землях, який не тільки створював умови для культурного розвитку, а й сам є надбанням української культури. Саме на українських землях сформувалися або набули максимального розвитку різні форми ефективної виробничої діяльності, саме українські науковці та винахідники були засновниками принципових нововведень в економіці та виробничій діяльності.	
35	Українська нація: уроки історії та виклики сьогодення	Бакалавр, магістр всі спеціальності	4	залік	Запропонований курс пропонує розібратися в процесі становлення української нації, надбаннях кожного історичного періоду, які збагатили українську націю, дали можливість зберегти свою мову, традиції та культуру. Тематично курс буде побудований за проблемним принципом: українські історії успіху, українські історії добробуту, українські історії війська, дипломатії і т.п.	Шандра І. О.

**Завідувач кафедри культурології та музеєзнавства**

**Анатолій ЩЕРБАНЬ**